

Liberal Düşünce Topluluğunun Alevi Etkinliğinin ve
AKP'nin Alevi Çalıştayının Temel Sorusu

Alevi-Bektaşilerin Amacı Nedir

Esen Uslu

Alevi-Bektaşiler, özellikle demokratik Alevi örgütlerinin yöneticileri birden bire siyaset meydanının gündeminin tam ortasına çıkıverdi. Yöneticiler, yıllardır kendilerini hatırlamayanların bu ani ilgisine mazhar olmaktan pek memnun görünüyorlar.

Böyle bir günde bizim görevimiz, gidişattan ve kendinden pek memnun olanlara gözden kaçırdıkları acı gerçekleri bir kez daha hatırlatmaktır. Bu, yöneticilerimizin keyfini kaçırsa da boynumuzun borcudur. Bu nedenle bazı soruları soralım ve bunlara bizim verdiğimiz anlamı özetleyelim:

“Hökümetin Önünden Geçtik”

AKP hükümetinin, liberallerden tutun ırkçı-milliyetçilere kadar tüm muhalefetin ve de devletimizin Alevilere böyle bir ilgi göstermesi “hayırlara vesile olur” mu acaba? Türkiye birden bire AKP eliyle “demokratik” bir ülke mi oluyor?

Özgürlükçülerimize (Liberallere) bakılırsa Ergenekon davaları ile cuntacıları siyaset sahnesinden silmeye girişen AKP hükümeti, Kürt açılımı ve Alevi açılımı ile ilerleyen bir süreç içinde Anayasa’yı da değiştirerek ülkemizin rejimini Avrupa Birliği standartlarına uygun bir demokrasiye çevirecektmiş!

Ne yazık ki, demokratik Alevi örgütlerinin yöneticilerinin bu hikayeye inanıp inanmadıklarını ölçmek zor. Sözlerine bakarsanız, AKP hükümetine ve onun eliyle yürütülen bir “demokratikleşme” sürecine inanmaz görünüyorlar. Yok canım, böyle olmaz diyorlar.

Ne var ki işlerine bakarsanız, “hükümet/devlet bizi ilk kez adam yerine koydu; görüşlerimizi almak istiyor, kavgasız-gürültüsüz bir toplantıda görüşlerimizi anlattık” demelerinden belli ki bu toplantılarda yer almakta bir sakınca görmemişler, hatta hoşlanmışlar da.

Demokratik derneklerimizin yöneticileri AKP'nin çizdiği bir “yol haritası”nda kendilerine biçilen figüran rolünü oynadıklarının farkında değil gibi görünüyorlar. AKP'nin adına uyduruktan “çalıştay” dediği ne idüğü bilinmez bir toplantıya, üstüne üstlük bu toplantıyı yönetmek için atadığı, adını da uyduruktan “moderatör” (Türkçesi “yumuşatıcı”) koyduğu bir ilahiyatçının, “Benim Mürşidimle aynı masada ne işi var?” demek, bu canlara “kavgacılık” görünüyormuş belli ki.

Ya da, “Var git be yumuşatıcı; benim taleplerimi sağır sultan duyda da bir AKP hükümeti mi bilmiyormuş. Bilmiyorsa al, istemlerimi yazılı olarak bir daha vereyim. Git evine, oku da öğren!” demek “aşırı” filan mı göründü gözünüze? Hani, İzzetin Hoca ve şürekasına bu tavrı “aşırı” gelse yeridir de size ne oldu?

Demokratik derneklerimizin yöneticileri AKP'nin çizdiği “yol haritası”nda kendilerine biçilen figüran rolünü oynadıklarının farkında değil gibi görünüyorlar.

Hükümetin ve kamuoyunun önünde “ılımlı görüme” çabası gösterdiğinizi söyleyerek kendinizi ve bizleri kandırmaya çalışmayın. Seçimlerde CHP kuyrukçuluğu ile başlayan ve örgüt içinde demokrasiyi boğan bir dizi yaklaşımla birlikte ele alındığında bu tavır, bal gibi de hükümetten ve devletten ikbal beklemektir.

Bir süre önce Abant Toplantılarına katılan dernek yöneticilerine en sert eleştirileri getirenlere ne oldu? Gül, Cumhurbaşkanı seçilirken bir aklı evvel söylemişti: “Üzülmeysin, buna da alışsınız!” Bu toplantıya katılan demokratik derneklerin yöneticilerine, AKP’nin “yol haritası”nda emekçi Alevileri-Bektaşileri AKP’ye, hükümete ve devlete alıştırmaya çalışan kösemen rolü biçildi. “Ortak istemlerde buluşun” diye sizleri demokratik Alevi hareketinin temel istemlerinden vazgeçmeye ve bunu Alevi-Bektaşilere kabul ettirmeye yönlendiriyorlar. Bu rolü oynamaya gönüllü müsünüz? Değilseniz, bu uyarılara kulak verin!

Demokratik derneklerin yöneticilerini, “Ortak istemlerde buluşun” diye demokratik Alevi hareketinin temel istemlerinden vazgeçmeye ve bunu Alevi-Bektaşilere kabul ettirmeye yönlendiriyorlar.

Kilise Vergisiymiş, Bari Mürşidinden Öğren

ABF temsilcisi “çalıştay”da Avrupa’daki kilise vergisi gibi bir sistem önermiş. Peki, be canlar, bu konu hiç bir toplantınızda görüşüldü mü? Kendi üye tabanınıza bu verginin ne olduğu, nasıl işlediği, neye yaradığı anlatıldı mı? Bu konuda karşı görüşlere söz hakkı tanındı mı? Bu konu tartışıldı mı? Karara bağlandı mı?

Bunlar olmamışken hangi keyfilikle bu savı, “ABF’nin dile getirdiği Alevilerin talebi” diye böyle bir toplantıya getiriyorsunuz?

Önceki yazımda somut önerilerle yönelttiğim eleştiri bu konuyla ilgilidir: Örgüt içi demokrasi işlemedi mi yöneticilerin keyfi davranışları kaçınılmaz olarak saçmalamaya ve gericiliğe hizmete varır. ABF temsilcisi, en gerici Avrupa ülkelerinde görülen bir uygulamayı marifetmiş gibi “Alevilerin talebi” diye savunmaya kalkar.

Madem ne diyeceğini bilemiyorsun, bari Pirinden, Mürşidinden öğren! Çalıştay’da yanibaşında oturan Hacı Bektaş Veli Dergâhı Postnişini tavizsizce, “Diyaret İşleri kaldırılın”, “Laik devlette dini işlere karışan kurum olmaz” diyor! Sen, “devlet kilise vergisi gibi vergisi toplansın, cemaatlere hakça dağıtsın” diyorsun!

Siz hangi dünyada yaşıyorsunuz? Devletin din işlerine karışması, dini vergi toplaması, dini cemaatlere fon ayırmasını istemek Türkiye’nin bir türlü içinden çıkamadığı geriliğin ve gericiliğin ebedileştirilmesini istemektir! Bu gerici istemi savunmayı, emekçi Alevi-Bektaşilere ilericilik diye yutturacağımızı mı sanıyorsunuz?

Böyle bir devlet istiyorsanız laiklik nerede kaldı? Böyle bir “talebi” savunduktan sonra sizin Diyanet’te Alevilere yer, biraz memuriyet kadrosu ve bir kaç kuruşuk da para isteyen gerici, sözde Alevi örgütlerinden, CEM Vakfı’ndan, ırkçı-milliyetçi-devletçi-kemalist-sosyal demokrat CHP’nin “gardrop laikliği”nden ne farkınız kalır?

Çatı Partisi Girişimi’nin düzenlediği *Demokrasi İçin Birlik* toplantısına katılan ABF ve PSAKD temsilcisi Kemal Bülbül can toplantıda çok olumlu bir konuşma yaptı. Ancak Çalıştay’ı anlatırken

Devletin din işlerine karışması, dini vergi toplaması, dini cemaatlere fon ayırmasını istemek Türkiye’nin bir türlü içinden çıkamadığı geriliğin ve gericiliğin ebedileştirilmesini istemektir!

AKP'nin hesabı, Alevilerin istemlerinin bir bölümünü koçbaşı gibi kullanarak asker-sivil bürokrasinin vesayet rejiminin surlarında gedik açarak, kendine yakın tarikatlara yol vermektir.

anlaşılmaz bir şey söyledi. Uzlaşılamayan talepleri açıklarken, “Biz dedelere maaş konusunu savunuyoruz” deyiverdi. Salonda bir anda buz gibi bir hava esti. Yine de katılımcılar, doğaçlama konuştuğu için bir vurgu hatası yaptı herhalde diye üzerinde durmadı.

Eğer ABF ve PSAKD bu tutumu benimsediyse, devletin dedelere maaş vermesini savunmaya başladıysa ve konuyu “Çalıştay”da böyle gündeme getirdiyse çok ağır bir hata daha yapılmıştır.

Postnişin Veliyettin Efendi, bu konu her gündeme geldiğinde aynı ilkeli tutumu sergiliyor: “Maaşlı dede benim dedem olmaz; Maaşı verenin memuru olur” diyor.

Siz dernek yöneticilerimiz kimden irşad olacaksınız? Kimden öğreneceksiniz? Sizin rehberiniz kim? Fermani Altun ya da İzzetin Doğan gibileri mi? Yoksa sizin bir Mürşide ihtiyacınız yok mu? “Biz aydınız, bizim Mürşide ihtiyacımız yok” diyorsanız, ağzınızdan çıkanı kulağınız duymalıdır.

Gün Ayrım Çizgilerini Çizme Günüdür

AKP hükümetinin Alevi Açılımını, onun içinde önemli bir yer tutan “Çalıştay” adımını siyasi açıdan doğru okumak gerekir. AKP'nin, Alevilerin hangi istemlerini budayabilirim, kendi gündemime yararlı gördüğüm hangi istemlerini kabul edebilirim hesabı yapmaktadır. AKP'nin hesabı, Alevilerin istemlerinin bir bölümünü koçbaşı gibi kullanarak asker-sivil bürokrasinin vesayet rejiminin surlarında gedik açarak, kendine yakın tarikatlara yol vermektir.

Bakın Veliyettin Ulusoy, 2007 yılı Aralık ayında *Serçeşme* dergisinin 36. sayısında yayınlanan söyleşisinde neler demiş:

“Türkiye AB’ye girebilmek için sınırlı demokrasisinin sınırlarını genişletmek zorundadır. Ayrıca AKP, ‘dini özgürlük’ adı altında başta laiklik olmak üzere devlet örgütlenmesinde dinin önüne dikili engelleri temizlemek istemektedir. Ancak Alevi-Bektaşilere belirli haklar verilmeden, diğer Sünni ve Vehabi tarikat ve cemaatlerin önünü daha da açmak olanaksızdır.”

Alevilerin istemleri diye öne sürdüğünüz istemlerin ölçütü “AKP'nin verebileceği istemler”, yani en geri ve geric Alevi örgütlerinin savunduğu istemler olmamalıdır.

Mürşidi dinleyip, öğrenmeye niyetliyseniz, Alevilerin istemleri diye öne sürdüğünüz istemlerin ölçütü “AKP'nin verebileceği istemler”, yani en geri ve geric Alevi örgütlerinin savunduğu istemler olmamalıdır. Tam tersine, AKP'nin kolayca veremeyeceği, ama laik demokratik bir cumhuriyet için zorunlu olan istemleri öne çıkartmalısınız.

Örneğin, “Madımak müze olsun” AKP'nin verebileceği bir istemdir. Evet, AKP bile “Kanlı Sivas”ta bir “müze” kurulabilir. Bir süre sonra da kurulduğunu görürsek hiç şaşırılmayalım. Ama bu hükümetin, bu devletin kurduğu bir müzenin nasıl bir müze olacaktır? Bu müzenin doğru içerik ve özerk yönetimle kurulmasını; bir ibret müzesi olmasını, bir daha din ve mezhep nedeniyle katliam yapılmamasına yönelir; “Sivas’ı aklamaya” adı altında bizleri Kanlı

Sivas'ın canlarımızı yakan gericileri ile uzlaşmaya yönelten bir içe-riği asla kabul etmeyen bir müze olmalıdır.

Hükümetin önünde “birlik gösterisi” yapacağız, en geri Alevili kesimlerinin sözcüsü örgütlerle uzlaşacağız diye, en temel demokratik istemlerimizi geri çekmemeliyiz. Gericiler Alevi örgütlerinin en yüzeysel istemleriyle “uzlaşırken”, laik-demokratik cumhuriyet için esas olan Diyanet İşlerinin kaldırılması istemini önemsiz bir yan konuymuş gibi geri çekmek doğru değildir. Demokrat Alevi örgütleri, kendi istemlerini netçe savunmalıdır.

Gül Bahçesi Değil Demokratik Cumhuriyet

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması istemi böyle radikal ve demokrat bir istemdir. Bu istemi, içinde yaşadığımız toplumda gerçekten laikliği ve demokrasiyi isteyenler dışında kimse savunmaz, savunamaz. “Kavgacı” itirazlarını duyuyoruz. Evet, bu kavgacı bir tutumdur. Ne var ki demokrasi kavga etmeden kazanılmaz. Kimse bizi kandırmaya çalışmasın ya da kandırmaya çalışanlara alet olmasın: Laiklik ve demokrasi ihsan edilecek bir gül bahçesi değildir.

Laik-demokratik bir cumhuriyetin her istemi dişle ve tırnakla kazınarak alınacaktır. Ne AKP hükümeti, ne AB, ne ABD, Alevilere, Kürtlere ya da Türkiye'nin ezilen, sömürülen çalışanlarına böyle bir demokrasi bahşetmeyecektir, edemez. Çünkü demokrasi, en temelde yoksulun karnının doyması, işsizlerin iş bulması demektir.

Demokrasi demek, asker-sivil bürokrasinin vesayet rejiminin ortadan kalkması demektir. Demokrasi demek, atanmış, bizim seçmediğimiz ayrıcalıklı ve dokunulmaz yöneticilerin kalmaması demektir. Her işin özerk meclisler eliyle yerinden yürütülmesi demektir.

Demokrasi demek, ayrıcalık ve dokunulmazlık zırrı olan memurun ortadan kalkması; seçimle göreve getirilen ve yaptıkları işten sorumlu tutulan kamu görevlilerinin halka hesap vermesi ve gerektiğinde geri çağırılması demektir. Bir kamu görevlisinin bir işçiden yüksek ücret almaması demektir.

Laiklik de böyledir. “Şu kadarlık laiklik” olmaz. Laiklik ve demokrasi bir bütündür. Biri olmadan diğeri olmaz.

Alevilerin Amacı Eşitlik-Özgürlük Toplumudur

Alevilerin amacı olmaz sözünü bırakın. Alevi felsefesinden, inancından, tarihinden gelen örnekler, Alevilerin günümüzdeki amacını belirler. Alevilik, ortakçılık, paylaşımcılıktır; ayırım gözetmemektir; her işte rızalık aramak ve muhabbet içinde rızalıkla karar oluşturmaktır. Kararların uygulamasında toplumsal denetimdir. Cem, halkın söz ve karar sahibi olmasıdır. Yetkin ve seçilmiş on iki hizmetin, aşk için Hakullah'la yapılmasıdır.

Alevilerin amacı, bunları günümüzde uygulamaktır, demokratik ve laik bir cumhuriyeti kurmaktır. Laik demokratik cumhuriyet için gereken, gerici örnekleri taklit değil, tarihimizdeki ve dünya tarihindeki ilerici örnekleri güne uyarlayarak geliştirmektir. ■

Gericiler Alevi örgütlerinin en yüzeysel istemleriyle “uzlaşırken”, laik-demokratik cumhuriyet için esas olan Diyanet İşlerinin kaldırılması istemini önemsiz bir yan konuymuş gibi geri çekmek doğru değildir.

Laik demokratik cumhuriyet için gereken, gerici örnekleri taklit değil, tarihimizdeki ve dünya tarihindeki ilerici örnekleri güne uyarlayarak geliştirmektir.